

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 128732

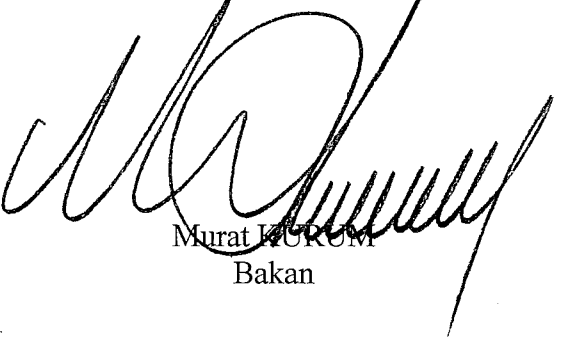
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

24 Haziran 2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Liste (1 Adet- 9 Sayfa)

-Cevap Yazısı (72 Adet, 161 Sayfa)

**İĞDIR MİLLETVEKİLİ
SAYIN HABİP EKSİK'İN
TBMM 7/28379 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVABI**

SORULAR

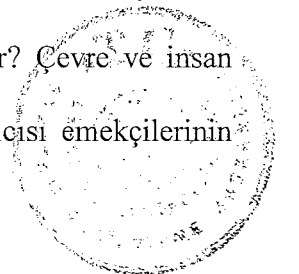
Kontrolsüz bir şekilde doğaya bırakılan atıklar toprak, su ve hava kirliliğine yol açmaktadır. İçeriklerindeki kimyasal ve tehlikeli maddelerin doğal ortama karışması ile yaşam döngüsü içerisinde, canlılar üzerinde olumsuz etki yaratmaktadır. Kaynak olarak değerlendirilmesi gereken atıkların yarattığı çevre kirliliği dolayısıyla yarattığı halk sağlığı problemi ciddi bir sorunun oluşmasına neden olmaktadır, ekonomik bir değeri olan atıkların bu şekilde doğaya bırakılması heba edilmesi tedavisi olmayan sağlık problemlerine ve yaşamımızı ciddi bir şekilde tehdit etmektedir.

Koronavirüs (COVID-19) salgınının yoğun bir şekilde yaşandığı dönemde ve yayılma riskini tetikleme riskine sahip atıkların dışarıdan alınıp alınmadığı veya ne kadar alındığı hakkında kesin bilgilere sahip değiliz. Koronavirüs (COVID-19) salgını nedeni ile çevre sağlığı ve kişisel hijyene yönelik hassasiyetin ve zorunluluğun arttığı bu dönemde Atık Yönetimi bu sürecin de en önemli parçalarından birisi durumundadır. Türkiye'de virüs öncesi koşullarda dahi atık yönetimi sürecinde yaşanan eksiklik ve aksaklıklar, sokak toplayıcıları tarafından sağlıksız koşullarda yürütülen geri kazanılabilir atıkların toplanması süreci, atık ithalatının yarattığı çevresel ve yaşamsal riskler, içinde bulunduğumuz olağanüstü koşullarda çok daha büyük öneme ve doğru ve etkin yönetim zorunluluğuna sahip duruma gelmiştir.

Ekonomik bir değeri olan kendi atıklarını tüketemeyen Türkiye'nin birçok Avrupa ülkesinden atık ithal etmesi İzmir Gaziemir'de Türkiye'ye girişi yasak olan Nükleer Atıklar aynı şekilde KUITO ve ETHAN gemileri örneklerine bakıldığında ülkenin atık çöplüğü olarak görülmesi bu noktada kamuoyunun bilgilendirilmemesi acı bir boyut olarak karşımızda durmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1-Son bir yıl içerisinde ithal edilen atık miktarı ne kadardır?
- 2-Salgının yaygın olduğu ülkelerden atık ithal edilmiş midir?
- 3-Salgın döneminde atık ithalatı devam etmekte midir?
- 4-Türkiye kendi atıklarıyla baş edemezken salgının bu derece yoğun yaşandığı süreçte dışarıdan atık alınmasının önlenmesi adına acil eylem planınız var mıdır? Olacak mıdır?
- 5-Türkiye'de her türden atık, artık ve hurda ithalatının durdurulması planlanmakta mıdır?
- 6-Türkiye'de limanlarda gemilerden atık alınması ve atıkların kontrolü, atıkların toplanması ve bertaraf süreçlerine ilişkin ek tedbirleriniz var mıdır? Olacak mıdır?
- 7-Virüsün pandemi ilan edildiği bu dönemde limanlarda alman evsel atıkların tıbbi atık olarak değerlendirilmesi için acil eylem planınız mevcut mudur? Olacak mıdır? Kamuoyunun da süreçler ile ilgili şeffaf biçimde bilgilendirilmesi planlanmakta mıdır?
- 8-Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve yerel yönetimlerde atık yönetiminde uzman personel istihdamı var mıdır?
- 9-Bozulan çevre ve kirlenmiş alanların rehabilitasyonu yapılmakta mıdır? Bu sorunun çözümü noktasında ayrılmış bir bütçe var mıdır, var ise ne kadardır?
- 10-İthal edilen atıkların denetimi hangi yöntemlerle ve olanaklarla yapılmaktadır? Çevre ve insan sağlığı için olası riskler dikkate alınıp önlenmekte midir?
- 11-Geri kazanılabilir atıkların toplanması sürecinde aktif rol alan sokak toplayıcısı emekçilerinin virüsten korunması adına alınan önlemler nelerdir?

CEVAP

Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliği'nin Ek-1'inde yer alan bazı tehlikesiz atıklar, ülkemizdeki lisanslı geri kazanım tesislerinin talepleri doğrultusunda geri kazanım amacıyla ithal edilmektedir. Geri kazanım tesislerinin talepleri doğrultusunda ithal edilen miktarlarda ve ithal edilen ülkelerde değişiklik görülebilmektedir.

Atık ithalatının belli bir süreliğine durdurulmasına ilişkin olarak Sağlık Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin görüşleri yazılı olarak talep edilmiş, ilgili kurumlar atık ithalatının sakıncalı bir durum teşkil etmediği yönünde görüş bildirmişlerdir.

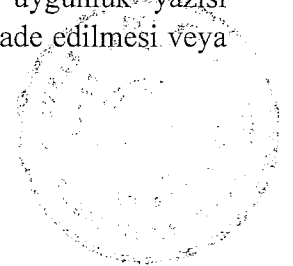
Covid-19 salgınının önlenmesi ve etkilerinin azaltılması amacıyla ülkemizde ve dünya genelinde gerek sosyal gerekse de ekonomik tedbirler alınmaktadır. Salgınla mücadeleyi ve salgının önlenmesine yönelik faaliyetleri zafiyete uğratmayacak ve kamu hizmetlerini aksatmayacak şekilde, ülkemizin tarafı olduğu "Denizlerin Gemiler Tarafından Kirlenmesinin Önlenmesi Sözleşmesi" (Marpol Sözleşmesi) çerçevesinde yükümlülüklerinin yerine getirilmesine ilişkin esasların belirlenmesi amacıyla 2020/14 sayılı "Covid-19 Salgını Süresince Gemi Atıkları Yönetimi Genelgesi" yayımlanmıştır. Bu Genelge Covid-19 salgını sürecinde Marpol Sözleşmesi'ne dayanarak yayımlanmış olan, "Gemilerden Atık Alınması ve Atıkların Kontrolü Yönetmeliği" uyarınca gemilerden kaynaklanan atıkların, atık alma gemilerine veya atık kabul tesislerine alımı konusunda yürütülecek işlemleri kapsamaktadır.

2020/14 sayılı "Covid-19 Salgını Süresince Gemi Atıkları Yönetimi Genelgesi" kapsamında; Marpol Ek-5 (çöp) kapsamındaki atıkların, türelerine göre ayrıştırılmış, tamamen kapalı poşetler içinde gerekli tedbirler alınarak kabul edilmesi aksi takdirde kabul edilmemesi, alınan Marpol Ek -5 kapsamındaki atıkların bulunduğu poşetlerin ve bertarafa gönderilmeden önce bu poşetlerin geçici olarak depolandığı alanların dezenfekte edilmesi ve atıkların ivedilikle bertarafa gönderilmesi ve karantina uygulanacak gemilerden alınacak Marpol Ek-5 (çöp) kapsamındaki atıkların tıbbi atık olarak yönetilmesi gerekmektedir.

Diğer yandan, söz konusu Genelge ve içeriği gerek Bakanlığımız web sayfası ve sosyal medya hesaplarından gerekse de yazılı ve görsel basın kanalıyla kamuoyuyla paylaşılmış ve özellikle televizyon kanallarında önemli bir gündem maddesi olarak kamuoyuna Genelge içeriği aktarılmıştır.

Bakanlığımızda Sıfır Atık ve Atık İşleme Dairesi altında atık yönetimi konusunda faaliyet gösteren farklı meslek gruplarından çok sayıda uzman görev yapmaktadır.

2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna istinaden çıkarılan 2020/3 sayılı Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliği çerçevesinde ülkemizin gümrük bölgelerine girecek atıkların uygunluk denetimi Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatlarında görevli denetim personelleri tarafından sınır gümrüklerimizin bulunduğu illerde gerçekleştirilmektedir. Tebliğ hükümleri kapsamında; atıkların ithalat için uygun olup olmadığı başvuru belgeleri ve fiziki kontrol sonuçlarına göre değerlendirilmekte olup atıkların ithalatı yasak olan atık listesinde yer alıp almadığı, başka atık ya da malzemeler ile karışıp karışmadığı kontrol edilmekte, gerekli görülmesi halinde atığın tehlikeli madde ile kontamine olup olmadığına dair elementel analizler yapılmaktadır. Uygunluğu onaylanan atıkların lisanslı atık geri kazanım tesislerine yönlendirilmesi gerçekleştirilmekte, ithalatı uygun bulunmayan söz konusu atıklar için ise uygunluk yazısı verilmemekte ve ithalatçısı tarafından menşe ülkeye/yüklemenin yapıldığı ülkeye iade edilmesi veya üçüncü bir ülkeye transfer edilmesi sağlanmaktadır.

Ülkemizin karşı karşıya kaldığı koronavirüs (Covid-19) salgını ile mücadelede ülke sathında alınan tedbirler doğrultusunda, gündelik hayatta kullanılan maske, eldiven ve diğer kişisel hijyen malzeme atıkları da dahil olmak üzere atıkların uygun şekilde yönetiminin (atıkların biriktirilmesi, toplanması, taşınması, geçici olarak depolanması ve atık işleme tesislerine iletilmesine ilişkin süreçlerde) sağlanması için dikkat edilmesi gereken ilave hususlar, 07/04/2020 tarihli ve 2020/12 sayılı "Tek Kullanımlık Maske, Eldiven Gibi Kişisel Hijyen Malzeme Atıklarının Yönetiminde Covid-19 Tedbirlerine İlişkin Genelge" ile belirlenmiştir.

